Lietas Nr.C29457221
Lietas arhīva Nr. C-4774-22/65
ECLI:LV:RPT:2022:0921.C29457221.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2022.gada 21.septembrī.

Rīgas pilsētas tiesa

tiesnese Skaidrīte Hrebtova

izskatīja rakstveida procesā civillietu AAS "BALTA" pilnvarotā pārstāvja SIA "Julianus Inkasso Latvija" prasībā vienkāršotajā procedūrā par naudas piedziņu pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks".

Aprakstošā daļa

AAS "BALTA" (turpmāk – prasītājs) pilnvarotais pārstāvis SIA "Julianus Inkasso Latvija" 2021.gada 1.novembrī (ar papildinājumiem trūkumu novēršanas 2021.gada 2.novembrī) vērsās Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā (pēc reorganizācijas – Rīgas pilsētas tiesa) ar prasību vienkāršotajā procedūrā par naudas piedziņu pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" (turpmāk – atbildētājs).

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi.

Starp prasītāju un /pers. B/ tika noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta Fizisko personu īpašuma apdrošināšanas polise Nr.728005114, saskaņā ar kuru tika apdrošināts dzīvoklis /adrese/ (turpmāk - Dzīvoklis). Polises darbības termiņš ir no 2021.gada 23.maija līdz 2022.gada 22.maijam.

Polises darbības laikā Dzīvoklis tika appludināts, par ko dzīvojamās mājas apsaimniekotājs (atbildētājs) sastādīja aktu, norādot, ka appludināšana notika sakarā ar ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas bojājumiem (aukstā ūdens stāvvada bojājums dzīvoklī /numurs/).

Eksperts izvērtēja apdrošināšanas lietas materiālus un sastādīja attiecīgu tāmi, saskaņā ar kuru būvizdevumi kopā sastāda 619,39 EUR, atskaitot ar polisi noteikto pašrisku 70 EUR, prasītājs izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību 549,39 EUR.

Dzīvojamo māju, kurā atrodas apdrošinātais dzīvoklis, apsaimnieko atbildētājs.

Prasītājs norāda, ka zaudējumu atlīdzināšanas pienākuma konstatēšana vienmēr būs saistīta ar kādas personas tiesību aizskārumu, proti, ar neatļautu darbību. Neatļauta darbība civiltiesībās var izpausties gan līguma vai cita darījuma pienākumu nepildīšanā, gan ārpuslīgumiskā citas personas aizskārumā (deliktā). Minētajos gadījumos tiek runāts par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu sakarā ar bojājumu lietai, kas radies delikta rezultātā, kad nodarīts bojājums lietai, ko nepieciešams atjaunot, kas uzskatāms par tagadējās mantas samazinājumu (lieta ir bojāta). Tādā gadījumā kā pierādījums zaudējumu apmēram būs aprēķins, no kura redzams, kādi līdzekļi nepieciešami iepriekšējā lietas stāvokļa atjaunošanai.

Izmaksu lietā nav gūti pierādījumi tam, ka atbildētājs ir veicis normatīvajos aktos noteiktās darbības, kaut arī pats konstatēja, ka komunikācijas ir nolietotas un var apdraudēt personu dzīvību, veselību un īpašumu. Rezultātā, atbildētāja bezdarbības dēļ bija nodarīts zaudējums apdrošinātajam īpašumam.

Ievērojot to, ka ūdens noplūdes cēlonis atradās komunikāciju posmā, kas ietilpst kopīpašuma daļā, atbildētājs kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks noplūdes brīdī bija atbildīgs par komunikāciju uzturēšanu, kā arī par to bojājumu rezultātā nodarītiem zaudējumiem.

Lai iestātos zaudējumu atlīdzības pienākums, nav nepieciešams konstatēt, ka zaudējumi būtu nodarīti ar ļaunu nodomu, atbildētājam tīši bojājot komunikācijas, vai rupju neuzmanību, nepievēršot nekādu vērību komunikāciju stāvoklim un izturoties pilnībā bezatbildīgi un nevērīgi pret acīmredzamu bojājumu novēršanu. Tas bija atbildētāja ar likumu noteikts pienākums rūpēties par komunikāciju tehnisko stāvokli. Ūdensvada bojājuma fakts dod pamatu atzīt, ka atbildētāja pārvaldībā esošās komunikācijas nebija pienācīgā kārtībā, ja bija iespējama avārijas situācijas rašanās.

Prasītājs uzskata, ka komunikāciju bojājums, kas rada ievērojamu ūdens noplūdi, nav atzīstams ne par nejaušu notikumu, ne nepārvaramu varu, kas dotu pamatu kvalificēt radītos zaudējumus kā nejaušus saskaņā ar Civillikuma 1773. pantu un 1775. pantu.

Attiecīgi saskaņā ar Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantu un Civillikuma 1779.pantu, atbildētājam ir pienākums atlīdzināt prasītājam zaudējumus.

Tā kā atbildētājs nesedza prasītājam zaudējumus labprātīgi, prasītājs atbilstoši Sadarbības līguma Nr.01490-05-11 nosacījumiem un izsniegtajai pilnvarai, ir pilnvarojis SIA "Julianus Inkasso Latvija" iekasēt no atbildētāja iepriekš minētos zaudējumus tiesas ceļā, līdz ar to prasītājam radās papildus zaudējumi fiksētās maksas 103,30 EUR (fiksētā maksa 85,37 EUR + PVN 21% 17,93 EUR) apmērā par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā (nepieciešamo dokumentu izprasīšana un to apkopošana, prasības pieteikuma sagatavošana, nosūtīšana utt.).

Prasītājs uzskata, ka atbildētāja pienākums ir segt ne tikai zaudējumus, kas saistīti ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, bet arī zaudējumus, kas saistīti ar zaudējumu atgūšanas administrēšanu tiesvedības procesā. Prasītājam nebūtu jācieš šo zaudējumu, ja atbildētājs savlaicīgi atlīdzinātu nodarīto zaudējumu izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā. Atbildētājs bija brīdināts par to, ka piedziņas summa pieaugs, ja lieta tiks izšķirta tiesas ceļā. Šāda prasītāja pārliecība ir apliecināta ar judikatūru, spriedumiem civillietās C15290315, C29378116, C151132916, C26177915 utt.

Prasītājs, pamatojoties uz Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4.pantu - 6.pantu, Civillikuma 1635.pantu, 1652.pantu, 1753.pantu, 1756.pantu, 1775.pantu, 1779.pantu, Ministru kabineta noteikumiem Nr.408 "Dzīvojamas mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi", Ministru kabineta noteikumiem Nr.907 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu", Ministru kabineta noteikumiem "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām", 2010.gada 28.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.905 "Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" 2.punktu, lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja:

- zaudējumus 652,69 EUR, ko veido izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība 549,39 EUR un fiksētā samaksa par atlīdzības atgūšanas administrēšanu tiesvedības procesā 103,30 EUR;

- valsts nodevu 97,90 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,47 EUR;

- noteikt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no galvenā parāda.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.$^{2\,1}$ pantu 2021.gada 4.novembrī atbildētājam ierakstītā vēstulē uz juridisko adresi nosūtīti dokumenti – prasības pieteikuma noraksts, paskaidrojumu veidlapa, paziņojums par lietas ierosināšanu un paskaidrojumu sniegšanu. Paziņojumā ietverts izraksts no Civilprocesa likuma 74.panta par pušu civilprocesuālajām tiesībām un pienākumiem (lietas 46.lapa).

2021.gada 1.decembrī tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi (lietas 51. – 57.lapa), kuros norādīts, ka atbildētājs neatzīst prasību pilnīgi šādu apsvērumu dēļ.

Atbildētājs uzskata, ka prasītāja sastādītā tāme nav noformēta saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.916 "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība", kuri izdoti saskaņā ar Dokumentu juridiskā spēka likuma 8.panta pirmo daļu, jo uz tāmes nav visi nepieciešami rekvizīti, līdz ar to dokumentam nav juridiska spēka.

Prasības pieteikumā nav norādīts appludināšanas datums, nepilnīgi norādīts saliešanas iemesls (stāvvadi ir aizbūvēti, kopība ir parāda atbildētājam), nav ziņu par iepriekšējā remonta vērtību, par pēc appludināšanas remonta paveikšanas faktu un sastādītā tāme nav saskaņota ar atbildētāju.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 9.pants skaidri nosaka, ka par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu, tajā skaitā par šā likuma 6.panta otrās daļas noteikumu nepildīšanu vai nepienācīgu izpildi, dzīvojamās mājas īpašnieks atbild likumā noteiktajā kārtībā. Saskaņā ar likuma 1.pantu dzīvojamās mājas īpašnieks — dzīvojamās mājas īpašnieks vai valsts dzīvojamās mājas valdītājs. Dzīvojamās mājas īpašnieks ir arī dzīvokļa īpašuma īpašnieks.

Dzīvokļu īpašnieku pienākums saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta pirmās daļas 1.punktu ir piedalīties dzīvojamās mājas pārvaldīšanā. Arī Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 5.panta pirmajā daļā noteikts dzīvojamās mājas īpašnieka pienākums nodrošināt dzīvojamās mājas pārvaldīšanu. Minētā likuma 6.pantā uzskaitītas gan obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības, gan citas pārvaldīšanas darbības pēc dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku gribas un maksātspējas. Minētā likuma 10.pants paredz, ka dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības dzīvojamās mājas īpašnieks kopumā vai atsevišķas 6.pantā noteiktās darbības var nodot veikt pārvaldniekam, rakstveidā noslēdzot ar viņu pārvaldīšanas līgumu (šajā gadījumā nav noslēgts).

Civillikuma 1792.pants nosaka, ja zaudējumu atlīdzības prasījums izriet nevis no līgumiskas saistības pārkāpuma, bet no darbības, kas pati par sevi bijusi prettiesīga, tad zaudējuma vērtējums samērojams ar priekšmeta vērtību zaudējuma nodarīšanas laikā. Pamatojoties uz to, lai prasītu zaudējumu atlīdzību, ir jākonstatē: 1) prettiesisko rīcību; 2) zaudējumu esamību un apmēru; 3) cēloņsakarību starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem; 4) pārkāpēja vainu.

Iepriekš minētie noteikumi ir pamatnostādne zaudējumu atlīdzības konstatācijai. Atbildētājs uzskata, ka prasītājs atsaucoties uz neatļauto darbību (bezdarbību) no atbildētāja puses, pats, tikai pēc īpašnieka iesnieguma, nepārliecinoties vai remonts ir paveikts, izmaksājot tam atlīdzību, ļoti paviršī izvērtēja pieprasītā zaudējuma nodarīšanas apstākļus un atlīdzinājuma apmēru, turklāt vispār nevērtējot zaudējumu samērojamību ar priekšmeta vērtību zaudējuma nodarīšanas laikā.

Atbildētājs uzskata, ka zaudējumu atlīdzības summa ir nesamērīgi liela, salīdzinot ar 2021.gada 28.jūlija Aktā par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem, norādītiem bojājumiem. No akta izriet, ka bojātas tapetes (pretlikumīgā aizbūvē) 1,0 m^2 platībā, putuplasts 1,0 m^2 platībā, krāsojums 2,0 m^2 kopplatībā, citi bojājumi nav konstatēti. Aktu parakstījis dzīvokļa īpašnieka pārstāvis un tas nav apstrīdēts. Savukārt no prasības izriet,

ka remonta izmaksa bez pašriska ir 549,39 EUR, kas ar pašrisku ir vairāk nekā 137,34 EUR par 1,00 m^2, kas ir nesamērīgi liela, salīdzinot ar dzīvokļa stāvokli pirms remonta. Prasītājs dzīvokļa stāvokļa salīdzinājumu pirms/pēc remonta nav iesniedzis. Nekādi pierādījumi par iepriekšēja remonta vērtību lietā nav iesniegti.

Prasītājs ir norādījis, ka zaudējumi radušies apsaimniekotāja bezdarbības rezultātā, jo nav veikti normatīvajos aktos noteiktie pienākumi, lai novērstu dzīvokļa appludināšanu un zaudējumu rašanos, kas neatbilst patiesībai. Atbildētājs norāda, ka ir izpildījis savas likumiskās un līgumiskās saistības, no atbildētāja puses nav bijusi prettiesīga darbība vai bezdarbība.

Atbildētājs 2021.gada 14.janvārī sastādīja vizuālās pārbaudes Aktu un 2021.gada 11.maijā sastādīja Aktu par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu, no kuriem izriet, ka aukstā ūdens stāvvadi ir neapmierinošā stāvoklī (nav bojājumu, kuru novēršanai nepieciešams ārpuskārtas remonts), tiem nav beidzies vidējais kalpošanas ilgums un tie ir iekļauti remontdarbu plānā.

No minētā izriet, ka atbildētājs regulāri ir apsekojis dzīvojamo ēku, pildot 29.09.2010. Ministru kabineta noteikumu Nr.907 (iepriekšējā un aktuālā redakcijā) "Noteikumi par dzīvojamās apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 3.^{1}.,6.,13.,13.^{1} punktus. Atbildētājam nav un nekad nav bijis pienākuma apsekot atsevišķos īpašumus (dzīvokļus).

Atbildētājs 2012.gada oktobrī un turpmāk, sagatavojot Dzīvojamai mājai nepieciešamo remonta darbu apkopojumus (plānus), 2013. – 2021.gadiem, informēja dzīvojamās mājas iedzīvotājus par minēto un citu komunikāciju vidējā kalpošanas ilguma iestāšanos (2003.gadā pirms izveidots atbildētājs un pieņemts regulējums, 29.09.2010. Ministru kabineta noteikumu Nr.907, 2.pielikuma 2.1.1.punkts – cinkotie cauruļvadi – 30 gadi) un nepieciešamību tās nomainīt. Māja nodota ekspluatācijā 1973.gadā. Tātad komunikācijai iestājies vidējais kalpošanas ilgums**.** Mājā, pirms komunikācijas nomaiņas, bija/ir citi vairāki svarīgie darbi, kam prioritātes nosaka likumdošana un nenoteica kopība, kā arī kopība ir parāda atbildētājam.

11.07.2017. Ministru kabineta noteikumu Nr.408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" 5.punkts nosaka, ka obligātos izdevumus par dzīvojamās mājas remontu, kā arī maksājumu par turpmākajos periodos obligāto pārvaldīšanas darbību ietvaros veicamajiem dzīvojamās mājas remonta darbiem tāmē ietver, ja vizuālajā pārbaudē vai tehniskajā apsekošanā ir konstatēti dzīvojamās mājas bojājumi.

Dzīvokļa īpašuma likuma 13.panta 2^1 daļa nosaka, ka dzīvokļa īpašnieks atbilstoši viņa dzīvokļa īpašumā ietilpstošās kopīpašuma domājamās daļas apmēram veic uz dzīvokļu īpašnieku kopības lēmuma pamata noteiktos naudas maksājumus uzkrājumu fondā šā panta pirmajā un otrajā daļā paredzēto dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbību veikšanai. Pieņemot minēto lēmumu, dzīvokļu īpašnieku kopība izvērtē dokumentus, kas pamato attiecīgo darbību veikšanu vai to izmaksu efektivitāti.

Kopība likumā noteiktajā kārtībā 2014., 2017.gadā nepieņēma lēmumus par citiem remontdarbiem, kā arī nekad nepieņēma lēmumu par finansējuma nodrošināšanu.

Atbildētājs norāda, ka lietā nav iesniegti nekādi pierādījumi, kas apstiprinātu, ka kanalizācijas stāvvada tehniskais stāvoklis ir slikts. Kanalizācijas cauruļvada bojājums, kas rada ūdens noplūdi, ir pamats avārijas remontdarba veikšanai, ko atbildētājs arī ir paveicis, taču nav pamata ārpuskārtas remonta veikšanai un visa dzīvojamās mājas cauruļvada nomaiņai.

Lietas materiālos nav neviena pierādījuma tam, ka atbildētājs būtu pieļāvis jebkādu darbību, kas būtu par pamatu notikušajam ūdens stāvvada bojājumam, vai gluži pretēji bezdarbību, kur pie pastāvošajiem apstākļiem, ja būtu zināms par draudošo bojājumu atbildētājs savas kompetences ietvaros nebūtu rīkojies un draudošo bojājumu novērsis.

Atbildētājs ir veicis nepieciešamās darbības un informējis kopīpašniekus par nepieciešamajiem remontdarbiem (informācija rēķinā), bet kopīpašnieki nav pieņēmuši dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu, uz kura pamata pārvaldnieks būtu varējis veikt aukstā ūdens stāvvada ieplānotu nomaiņu un nodrošinājuši attiecīgu finansējumu. Neviens normatīvais akts neparedz piespiedu pienākumu pārvaldniekam pašam sasaukt dzīvokļu īpašnieku kopsapulci lēmumu pieņemšanai vai nodrošināt finansējumu. Turklāt, ja kopība ir parādā atbildētājam.

Atbildētāja darbība (bezdarbība) nav cēloniskā sakarā ar prasītājam nodarītajiem zaudējumiem, jo tie nav radušies tiešā cēloņsakarībā ar atbildētāja rīcību.

Aktā konstatēts un fotouzņēmumi apstiprina, ka *„22.07.2021.notika aukstā ūdens stāvvada bojājums dzīvoklī /numurs/, kā rezultātā saliets dzīvoklis /numurs/, kurā stāvvadi ir aizbūvēti".* Dzīvokļa īpašnieks aktu neapstrīd. Šāds bojājums nevar izveidoties pārvaldnieka darbības vai bezdarbības dēļ. Par atsevišķajā dzīvokļa īpašumā ietilpstošo kopīpašumā esošo inženierkomunikāciju daļu tehniskā stāvokļa uzraudzību atbild dzīvokļa īpašnieks.

No prasības pieteikuma satura nevar izdarīt secinājumus, ka dzīvokļu īpašnieki veica visus nepieciešamos pasākumus, lai dzīvokļa īpašumam nodarīto zaudējumu apmērs nerastos vai vismaz nepalielinātos. Proti, tiem pirms appludināšanas bija pienākums pieņemt lēmumu par ūdens apgādes sistēmas remonta finansējumu, bet pēc noplūdes (ja tāda bija) bija jāveic visi nepieciešamie un iespējamie pasākumi, lai novērstu savā īpašumā tehniskā stāvokļa turpmāku pasliktināšanu un tādējādi izvairītos no jauna zaudējuma rašanās.

Atbildētājs uzskata, ka prasītājs nav pierādījis remontdarbu paveikšanas faktu un zaudējumu atlīdzības prasījumu. Prasītājs nav pierādījis atbildētāja prettiesisku rīcību vai bezdarbību, zaudējumu esamību un apmēru, cēloņsakarību starp prettiesisku rīcību, līdz ar to prasība ir noraidāma pilnā apmērā.

Turklāt atbildētajam nav jāizmaksā prasītajam nekāda atlīdzība 103,30 EUR (ar PVN), kas pretlikumīgi iekļauta galvenajā parādā. Pārstāvības vai parāda piedziņas tiesības piešķiršana ir tikai un vienīgi prasītāja iniciatīva, kuras pamatojums un nepieciešamība nav apstiprināta ne ar vienu dokumentu vai normatīvo aktu.

2021.gada 23.decembrī tiesā saņemta prasītāja atsauksme par atbildētāja paskaidrojumiem (lietas 99. – 102.lapa), kurā prasītājs norāda, ka atbildētāja paskaidrojumi lietā ir formāli, jo vairākās lietās prasītāja pārstāvis ir sniedzis līdzīgus paskaidrojumus.

Tāmē norāda remonta darbu apjomu, kurš ir nepieciešams, lai atjaunotu telpu stāvokli, kurš bija pirms avārijas. Nav iespējams nomainīt tapetes tikai vienai sienai vai nomainīt tikai daļu no grīdas seguma, nav iespējams veikt remontu tikai bojātā laukumā, neaizskarot pārējo telpas daļu.

Prasītājs uzskata, ka atbildētājam vispār nav tiesību apstrīdēt tāmes, remonta darbu atbilstību bojājumiem un izmaksātas atlīdzības apmēru. Atbildētājs nav darījuma dalībnieks, tāpēc viņš var tikai vērsties policijā ar sūdzību par apdrošināšanas krāpšanu, nevis apstrīdēt civiltiesisko darījumu.

Prasītājs norāda, ka atbildētājs, kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks, vēlas pārlikt savu atbildību par notikušo uz dzīvokļa īpašnieku un kopīpašniekiem. Šāda pozīcija ir kļūdaina un nepamatota, jo atbildētājs iekasē no dzīvokļu īpašniekiem maksu ne tikai par komunāliem pakalpojumiem, bet arī par apsaimniekošanu un/vai pārvaldīšanu. Atbildētājam ir uzticēts pienākums rūpēties par dzīvojamās mājas lietošanas īpašību (kvalitātes) saglabāšanu visā tās ekspluatācijas laikā, citādi nav saprotams, par ko atbildētājs aprēķina un iekasē šo maksu.

Pienākums uzturēt māju fiziski derīgā stāvoklī ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumu noteikts mājas pārvaldītājam, un par šā uzdevuma pildīšanu dzīvokļu īpašnieki maksā pārvaldītājam apsaimniekošanas maksu. Dzīvokļu īpašniekiem nav pienākums pašiem noteikt, kādi remontdarbi mājai nepieciešami un kādā steidzamībā, turklāt, viņiem ir tiesības paļauties uz to, ka pārvaldnieks godprātīgi pildīs savus likumā noteiktos pienākumus viņu īpašuma uzturēšanā. Līdz ar to secināms, ka atbildētājam kā dzīvojamās mājas pārvaldniekam bija pienākums regulāri veikt profilaktisko un tehnisko apkopi ēkas iekārtām, veikt remontu vai nomaiņu.

Apstāklis, ka dzīvokļu īpašnieki nav sasaukuši kopsapulci un īpašnieki nav lēmuši par inženierkomunikāciju nomaiņu vai remontu un to finansējumu, nav pamats neveikt apsaimniekošanu atbilstoši noteiktajam regulējumam, jo atbildētājam kā pārvaldniekam, neatkarīgi no tā bija jāseko komunikāciju stāvoklim un savlaicīgi jānovērš inženierkomunikāciju nedrošās vietas, jāveic remonts vai nomaiņa no saņemtās apsaimniekošanas maksas vai no dzīvojamās mājas uzkrātajiem līdzekļiem, un pašam jāsasauc kopsapulce konkrēto jautājumu izlemšanai.

Lietā nav iesniegti dokumenti, kas apliecinātu, ka atbildētājs atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumiem Nr.905 „Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" būtu paziņojis vai darījis zināmu visiem dzīvokļu īpašniekiem par nepieciešamību veikt stāvvada nomaiņu vai remontu (darbu veikšanas izmaksas), ņemot vērā stāvvada ekspluatācijas termiņa beigas, savukārt dzīvokļu īpašnieki būtu atteikušies tos finansēt.

Lietā no atbildētāja nav gūti pierādījumi tam, ka atbildētājs būtu informējis dzīvokļu īpašniekus par dzīvojamās mājas komunikāciju faktisko stāvokli, nepieciešamību veikt kārtējo vai ārpus kārtas remontu, nav sastādījis un iesniedzis saskaņošanai remonta tāmi vai budžeta projektu.

Lietā iesniegtie atbildētāja pierādījumi nav pamats piekrist atbildētāja argumentiem par viņa atbrīvošanu no atbildības par notikušo. Proti, atbildētājs ir pieļāvis neattaisnojamu bezdarbību, jo nav nodrošinājis dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju funkcionēšanu tādā kārtībā, lai tās neradītu zaudējumus dzīvokļu īpašniekiem.

Atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus, ka informēja dzīvokļu īpašnieku kopību, ka aukstā ūdens stāvvadam nepieciešama nomaiņa vai remonts un ka dzīvokļu īpašnieki būtu lēmuši atteikties no piedāvātajiem darbiem, vienlaicīgi nosakot kopsapulces protokolā dzīvokļu īpašnieku atbildību. Dzīvokļu īpašniekiem, ja daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimnieko pārvaldītājs, nav ne spējas, ne arī vajadzības pašiem sekot līdzi kopīpašumā esošo inženiertehnisko komunikāciju stāvoklim, jo tas ir pārvaldītāja pienākums.

Prasītājs uzskata, ka atbildētājs nav veicis tam normatīvajos aktos noteiktās pārvaldīšanas darbības, nav nodrošinājis, ka kopīpašumā esošās komunikācijas ir tādā tehniskā stāvoklī, kas nerada kaitējuma rašanās draudus. Prasītājs uzskata, ka atbildētājs ir pieļāvis bezdarbību, ir rīkojies nevērīgi, un pieļāvis, ka no daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas koplietošanā esošās komunikācijas noplūst ūdens.

Apstākļi, ka aukstā ūdens stāvvada bojājums ir nejaušs, lietā nav piestādīti, nav ziņu, ka kāda trešā persona būtu vainojama pie zaudējumu nodarīšanas apdrošinātā dzīvokļa īpašniekam.

Prasītājs norāda, ka prasība par zaudējumu piedziņu ir pamatota un apmierināma pilnībā, un no atbildētāja par labu prasītājam piedzenami zaudējumi izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības un fiksētas maksas par izmaksu lietas administrēšanu apmērā.

Atbildētājs paskaidrojumos ir atzīmējis, ka vēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē. Tiesa, izvērtējusi atbildētāja lūgumu par lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, atzīst, ka lietas iztiesāšana tiesas sēdē nav nepieciešama šādu apsvērumu dēļ.

Civilprocesa likuma 250.^{26} pants nosaka, ka tiesa, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus, iztiesā lietu tiesas sēdē, ja ir saņemts puses pamatots lūgums un tiesa atzīst par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Tiesa var lietu iztiesāt tiesas sēdē arī pēc savas iniciatīvas. Ja tiesa atsaka lūgumu iztiesāt lietu tiesas sēdē, to norāda spriedumā.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa uzliek par pienākumu pusēm pierādīt tos faktus, uz kuriem tās pamato savus prasījumus vai iebildumus. Juridiskajā literatūrā izteikta atziņa, ka, lai pārliecinātu tiesu, lietas dalībnieki cenšas iesniegt visus viņu rīcībā esošos pierādījumus (*sk. A.Līcis. Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Mācību līdzeklis tiesību zinātņu studentiem. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2003, 81.lpp.*).

Lietas izskatīšana rakstveidā neietekmē pušu tiesības izvirzīt atbildētājam iebildumus pret celto prasību, vai prasītājam izvirzīt iebildumus pret atbildētāja paskaidrojumos norādītajiem apsvērumiem.

Atbildētājs ir iesniedzis rakstiskus paskaidrojumus, prasītājs ir iesniedzis atsauksmi par paskaidrojumiem, līdz ar to pušu viedokļi tiesai ir zināmi, atbildētājs lūgumu par uzklausīšanu tiesas sēdē pamatojis ar to, ka izsakot iebildumus pret prasību atbildētājs ir norādījis uz vairākiem lietas apstākļiem, pie kuriem atbildētājs uzskata, ka tiesa nevarēs objektīvi un vispusīgi izskatīt lietu, ja nenotiks lietas dalībnieku Civilprocesa likuma 10.panta ietvaros sacīkste mutvārdu procesā.

Izvērtējot atbildētāja pamatojumu par lietas izskatīšanu tiesas sēdē, tiesa atzīst, ka Civilprocesa likuma 10.pantā noteiktās sacīkstes tiesības puses var realizēt arī rakstveida procesā, un nav nepieciešams noteikt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, līdz ar to lietas izskatīšana ir noteikta rakstveida procesā. Tiesa uzskata, ka pusēm ir nodrošināta iespēja sniegt savus paskaidrojumus, pierādījumus un argumentus, ko puses ir izmantojušas, līdz ar ko tiesas ieskatā lūgums par lietas izskatīšanu tiesas sēdē šajā gadījumā nav pamatots.

Atbildētāja lūguma noraidīšana nav vērtējama kā Civilprocesa likuma 74.pantā noteikto procesuālo tiesību un pienākumu aizskārums, jo lietas izskatīšana rakstveida procesā neierobežo pušu Civilprocesa likuma 74.pantā noteiktās tiesības.

Lietas dalībniekiem ir paziņots par lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2022.gada 21.septembrī saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.[25] panta pirmo daļu, 2022.gada 29.jūnijā nosūtot informatīvu vēstuli prasītāja pārstāvim uz prasības pieteikumā norādīto elektroniskā pasta adresi un atbildētājam uz paskaidrojumos norādīto elektroniskā pasta adresi (lietas 105. – 106.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.[1] panta 4.punktu uzskatāms, ka tiesas dokumenti izsniegti trešajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar elektroniskā pasta sūtījumu.

Noraidījumi tiesnesei nav pieteikti.

Motīvu daļa

Civilprocesa likuma 250.[26] panta ceturtajā daļā noteikts, ka tiesa arī pēc savas iniciatīvas šā panta sestajā daļā noteiktajā kārtībā var sastādīt spriedumu atbilstoši šā likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Tiesa uzskata, ka civillietā sastādāms spriedums atbilstoši šā likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Tiesa, izvērtējusi prasības pieteikumā norādītos apstākļus, atbildētāja rakstiskajos paskaidrojumos celtos iebildumus pret prasību, prasītāja atsauksmē izteiktos apsvērumus, izvērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Kā atzīts tiesību doktrīnā, civiltiesiskajā strīdā pusēm ir pretējas intereses un viedokļi un katra puse cenšas pārliecināt tiesu par noteiktu tiesisko attiecību un juridiski nozīmīgu faktu esamību vai neesamību. To var panākt ar pierādījumiem un pierādīšanu (*A.Līcis. Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2003, 62.lpp.*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā, bet atbilstoši Civilprocesa likuma 8.panta pirmajai daļai tiesa noskaidro lietas apstākļus, pārbaudot pierādījumus, kuri iegūti likumā noteiktajā kārtībā.

Kā vairākkārt atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu (sk., piemēram, 61.punktu 1994.gada 19.aprīļa spriedumā „Van de Hurk v The Netherlands" (iesnieguma Nr.16034/90)). Tiesnešiem jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986.gada 13.oktobra lēmumu).

Tādējādi, ievērojot minēto atzinumu, tiesa spriedumā vērtēs tos pušu argumentus, kurus uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa.

Atbilstoši Civillikuma 93.panta pirmajai daļai katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Tādējādi pierādīšanas pienākums vienādā mērā attiecas kā uz prasītāju, tā arī uz atbildētāju.

Tajā pat laikā šī tiesību norma satur vispārēju principu, ka, ceļot prasību, vispirms prasītājam jāpierāda sava prasījuma pamatotība, un tikai pēc tam, aizsargājoties pret celto prasību, atbildētājam ir jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Prasītājs cēlis tiesā prasību pret atbildētāju par naudas piedziņu, lūdzot piedzīt no atbildētāja galveno parādu 652,69 EUR, ko veido izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība 549,39 EUR un fiksētā maksa saskaņā ar sadarbības līgumu 103,30 EUR.

Lietā nav strīda par to, ka apdrošināšanas līguma darbības laikā (2021.gada 22.jūlijā) notika apdrošinātā objekta – Dzīvokļa /adrese/

nopludināšana, kā arī lietā nav strīda, ka dzīvojamo māju, kurā atrodas dzīvoklis, pārvalda un apsaimnieko atbildētājs.

Starp pusēm pastāv strīds, vai dzīvoklim ar tā nopludināšanu nodarītie zaudējumi ir cēloniskā sakarā ar atbildētāja neattaisnojamu darbību vai bezdarbību, tas ir, vai atbildētājam ir iestājies pienākums atlīdzināt šos zaudējumus.

Noslēgtais apdrošināšanas līgums kā tiesisks darījums ir tiesību subjektu gribas akts, kas rada tiesiskas sekas un abām līgumslēdzējām pusēm ir saistošs.

Apdrošināšanas polise ir dokuments, kas apliecina apdrošināšanas līguma noslēgšanu un ietver apdrošināšanas līguma noteikumus, kā arī visus šā līguma grozījumus un papildinājumus, par kuriem apdrošinātājs un apdrošinājuma ņēmējs ir vienojušies apdrošināšanas līguma darbības laikā. Savukārt apdrošināšanas līgums ir apdrošinātāja un apdrošinājuma ņēmēja vienošanās, saskaņā ar kuru apdrošinājuma ņēmējs uzņemas saistības maksāt apdrošināšanas prēmiju līgumā noteiktajā veidā, termiņos un apmērā, kā arī izpildīt citas līgumā noteiktās saistības un apdrošinātājs uzņemas saistības, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, izmaksāt līgumā norādītajai personai apdrošināšanas atlīdzību atbilstoši apdrošināšanas līgumam.

Ar Fizisko personu īpašuma apdrošināšanas polisi Nr.728005114 pierādīts, ka 2021.gada 8.aprīlī starp prasītāju kā apdrošinātāju un /pers. B/ kā apdrošinājuma ņēmēju tika noslēgts apdrošināšanas līgums, ar kuru uz apdrošināšanas periodu no 2021.gada 23.maija līdz 2022.gada 22.maijam tika apdrošināts dzīvoklis /adrese/. Apdrošinātie riski – uguns, dabas stihiskie posti, šķidruma vai tvaika noplūde, trešo personu ļaunprātīga rīcība, sadursme, apdrošinātā darbība vai bezdarbība, kuras rezultātā nodarīti zaudējumi trešajai personai, pašrisks 70 EUR (lietas 23.lapa).

No prasības pieteikumam pievienotā 2021.gada 23.jūlija atlīdzības pieteikuma par īpašumam nodarītajiem zaudējumiem izriet, ka /pers. B/ 2021.gada 23.jūlijā vērsies pie prasītāja ar atlīdzības pieteikumu, norādot, ka 2021.gada 22.jūlijā, ierodoties mājas ap plkst.23.00, kāpņutelpā sagaidījusi pirmā stāva kaimiņiene (48. dzīvoklis) un teikusi, ka viņai no griestiem tek ūdens. Kaimiņiene bijusi zvanījusi SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" un viņi nosprieduši, ka ūdens tek no /pers. B/ dzīvokļa un ir bojāta karstā ūdens caurule. Piezvanot AS „Rīgas siltums" un atslēdzot karsto ūdeni, pirmā stāva kaimiņienei ūdens ir turpinājis tecēt. Ieejot otrā stāva dzīvoklī, konstats, ka arī no /pers. B/ koridora griestiem gar lampu tek ūdens. Uzejot uz trešo stāvu pie kaimiņa, konstatēts, ka viņam ir plīsusi caurule, vēlreiz izsaukts SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", kas ap 24.00 uzlicis žņaugu un novērsis problēmu. Rezultātā nolieti koridora griesti (pielīmēts putuplasts), siena gar stāvvadu, linoleja grīdas segums, tualetes sienas un skapis (lietas 26.lapa).

No SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" 2021.gada 28.jūlija akta Nr.1-8/23540 par saliešanas gadījumā konstatētiem bojājumiem seko, ka, Akts sastādīts, pamatojoties uz /pers. B/ pieteikumu apsekot dzīvokli /adrese/. Aktā norādīts, ka no avārijas dienesta sniegtās informācijas - noticis aukstā ūdens stāvvada bojājums dzīvoklī /numurs/, kā rezultātā saliets dzīvoklis /numurs/. Saliešana konstatēta 2021.gada 22.jūlijā. Aktā norādīts, ka ir noticis ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas bojājums – aukstā ūdens stāvvada bojājums dzīvoklī /numurs/. Dzīvoklī /numurs/ konstatēt sekojoši bojājumi: koridorā – sienu tapetēm 1 m^2, griestu apdarei – putuplastam 1 m^2, tualetē – sienas krāsojumam 1 m^2, griestu krāsojuma 1 m^2. Papildus Aktā norādīts, ka kopš 2019.gada atbildētājs piedāvājis iedzīvotājiem veikt uzkrājumus aukstā ūdens stāvvadu nomaiņai, iedzīvotāji nav pieņēmuši lēmumu par līdzekļu uzkrāšanu, līdz ar to līdzekļi netika uzkrāti. Atbildētājs var veikt darbus tikai tad, kad tam pietiks finansējuma un finansējuma trūkuma dēļ nevar mainīt aukstā ūdens stāvvadus, kā arī atbildētājs nenes atbildību par avārijas sekām, jo no savas puses iedzīvotājus informējis par inženierkomunikāciju nomaiņas nepieciešamību (lietas 24. – 25.lapa).

Kā izriet no lietā esošajiem materiāliem un atbildētāja rakstiskajiem paskaidrojumiem, Akts netika apstrīdēts.

Izvērtējot minētos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst par pierādītu, ka 2021.gada 22.jūlijā – apdrošināšanas līguma darbības laikā – notika apdrošinātā dzīvokļa /adrese/ appludināšana un tika konstatēti bojājumi, ko izraisījis aukstā ūdens ūdensvada stāvvada dzīvoklī /numurs/ bojājums.

2021.gada 26.jūlija tāmē Nr.1033752, kuru sastādījis /amats/ /pers. K/, atspoguļots veicamo darbu apjoms, materiālu izmaksas. Tiešās izmaksas, kas nepieciešamas apdrošinātā dzīvokļa atjaunošanas darbiem pēc appludināšanas ir 619,39 EUR (lietas 44.lapa).

Remontdarbu tāmē tiek atspoguļoti bojājumu novēršanai nepieciešamie darbi un to izmaksas, ar kurām ir samērojams tagadējās mantas samazinājums jeb zaudējumi (sk. Augstākas tiesas Senāta 2019.gada 16.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-248/2019).

Tiesa, izvērtējusi tāmi, atzīst, ka tāmē nav iekļauti tādi darbi, kas nebūtu nepieciešami apdrošinātā dzīvokļa iepriekšējā stāvokļa atjaunošanai.

Atbildētājs paskaidrojumos norādījis, ka pieteikumā nav norādītas ziņas par iepriekšējā remonta vērtību.

Tiesa atzīst, ka šie iebildumi ir nepamatoti, jo prasītājam nav pienākums pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas vai tā noslēgšanas brīdī apsekot dzīvokli un izvērtēt dzīvokļa stāvokli, remonta stāvokli. Tam, kādā stāvoklī telpa bija līdz appludināšanai, nav būtiskas nozīmes konkrētajā lietā, jo ir appludināts apdrošināts dzīvoklis un tāmē paredzēti tie darbi, kas nepieciešami nodarīto bojājumu novēršanai. Tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja iesniegto tāmi un tajā iekļautos darbus un materiālus atzīt par nesamērīgiem, jo atbildētājs nav iesniedzis tiesai pretējus pierādījumus.

Atbildētājs paskaidrojumos ir norādījis, ka uzskata, ka zaudējumu atlīdzības summa ir nesamērīgi liela, salīdzinot ar 2021.gada 28.jūlija Aktā par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem, norādītiem bojājumiem

Tiesa, izvērtējot atbildētāja iebildumu par zaudējumu apmēru, pārbauda, vai tāmē iekļautie darbi un materiāli attiecas uz fiksēto bojājumu novēršanu, vai aprēķinātie izdevumi ļauj atjaunot bojāto objektu labā stāvoklī.

Tāme ir dokuments, kas atspoguļo konkrētu būvdarbu īstenošanai paredzamo būvniecības izmaksu aprēķinu. Tāmē jāatspoguļo: būvdarbu apjoms – veicamo būvdarbu daudzuma kvantitatīvais rādītājs; darba samaksas likme – viena darbinieka vienas darba stundas samaksa (bruto), ietverot valsts noteiktos darba algas nodokļus un nodevas; darbietilpība – konkrēta būvdarba izpildei saskaņā ar būvdarbu aprakstu nepieciešamais laiks, izteikts cilvēkstundās; mehānismu izmaksas – mehānismu, palīgierīču, instrumentu nomas vai ekspluatācijas un nolietojuma (amortizācijas) izmaksas būvdarbu veikšanai saskaņā ar attiecīgā darba aprakstu.

Tiesa atzīst par ticamu un objektīvi pamatotu šo aprēķinu, jo to sagatavojis speciālists konkrētajā jomā. Tādējādi atbildētāja iebildums par to, ka zaudējumu atlīdzības summa ir nesamērīgi liela, ir nekonkrēts, atbildētājs paskaidrojumos nav norādījis, kāda viņa ieskatā ir zaudējumu summa, citus pierādījumus vai savus aprēķinus nav iesniedzis.

A r 2021.gada 29.jūlija lēmumu prasītājs nolēmis izmaksāt apdrošinājuma ņēmējam apdrošināšanas atlīdzību 549,39 EUR apmērā, atņemot pašrisku 70 EUR (lietas 27.lapa).

Lietas materiāliem pievienots 2021.gada 30.jūlija maksājuma uzdevums Nr.12273243, no kura redzams, ka prasītājs, atskaitot pašrisku 70 EUR, ir pārskaitījis apdrošinājuma ņēmējam apdrošināšanas atlīdzību 549,39 EUR (lietas 28.lapa).

Tiesa atzīst, ka ar 2021.gada 8.aprīļa pieteikumu Fizisko personu īpašumu apdrošināšanā, prasītāja 2021.gada 29.jūlija lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu Nr.1033752 un 2021.gada 30.jūlija maksājuma dokumentu Nr.12273243 pierādīts, ka apdrošinājuma ņēmējs pieprasīja apdrošināšanas atlīdzību sakarā ar 2021.gada 22.jūlijā notikušo dzīvokļa appludināšanu un prasītājs, ņemot vērā apdrošināšanas līgumā noteikumus, izmaksājis /pers. B/ apdrošināšanas atlīdzību 549,39 EUR apmērā.

Apdrošināšanas līguma likuma 45.pants nosaka, ka apdrošinātājam, kas izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, ir subrogācijas tiesība, izņemot personu apdrošināšanas gadījumus.

Līdz ar to, ņemot vērā iepriekš minēto un Apdrošināšanas līguma likuma 1.panta pirmās daļas 23.punktā norādīto subrogācijas tiesību definīciju, tiesa uzskata, ka prasītājam radās prasījuma tiesības un zaudējums izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā – 549,39 EUR apmērā – pret personu, kura ir atbildīga par zaudējumiem. Tādējādi tiesa atzīst, ka ir pierādīta zaudējuma esība un tā apmērs.

Prasītājs 2021.gada 29.jūlijā nosūtījis atbildētājam pretenziju (lietas 29.lapa), kurā lūdzis ne vēlāk kā līdz 2021.gada 29.augustam segt zaudējumus 549,39 EUR, ieskaitot tos prasītāja norēķinu kontā.

Atbildētājs savā vēstulē "Par atteikumu atlīdzināt zaudējumus" (lietas 30. – 31.lapa) norādījis, ka pārvaldnieka ieskatā nav iestājušies zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumi, proti, nav konstatēta pārvaldnieka vaina, līdz ar to nav tiesiska pamata atlīdzināt radušos zaudējumus.

Lietā nav strīda, ka prasītāja pretenzijā norādītos zaudējumus nedz prasītāja norādītajā termiņā, nedz līdz prasības celšanai tiesā, nedz pēc prasības celšanas tiesā, atbildētājs nav atlīdzinājis.

Saskaņā ar Civillikuma 1770.pantu ar zaudējumiem jāsaprot katrs mantiski vērtējams pametums, saskaņā ar Civillikuma 1771.pantu zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai nu tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu, savukārt saskaņā ar Civillikuma 1772.pantu jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums. Civillikuma 1779.pants noteic, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (*Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 2.aprīļa spriedums lietā Nr.SKC143/2008*).

Civillikuma 3.pants noteic, ka katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības.

Lietā nav un nevar būt strīda, ka apdrošinātā objekta bojājumi radušies aukstā ūdens ūdensvada stāvvada dzīvoklī /numurs/ bojājumu dēļ. Šis fakts ir konstatēts ar paša atbildētāja 2021.gada 28.jūlijā sastādīto Aktu, kuru parakstījis /nosaukums/ /amats/ /pers. M/.

Lietā nav strīda par to, ka atbildētājs ir nekustamā īpašuma /adrese/ apsaimniekotājs. Prasītājs cēlis prasību par zaudējumu piedziņu no atbildētāja, kas radušies sakarā ar atbildētāja kā nama apsaimniekotāja/pārvaldnieka pienākumu nepienācīgu pildīšanu.

Tiesa uzskata, ka ir jāpārbauda vai atbildētājs kā dzīvojamās mājas /adrese/, pārvaldnieks veica normatīvajos aktos noteiktās darbības dzīvojamās mājas pārvaldīšanā un līdz ar to, vai atbildētājs ir atbildīgs par prasītājam nodarīto zaudējumu.

Ņemot vērā to, ka starp dzīvojamās mājas /adrese/ dzīvokļu īpašnieku kopību un atbildētāju nav noslēgts pārvaldīšanas līgums, strīda tiesiskās attiecības ir vērtējamas, piemērojot likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta ceturtās un piektās daļas normas, kā arī Ministra kabineta 2017.gada 11.jūlija noteikumu Nr.408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" regulējumu.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktā kā viens no dzīvojamās mājas pārvaldīšanas principiem ir noteikts, ka pārvaldīšanas procesa nepārtrauktība nodrošina dzīvojamās mājas lietošanas īpašību (kvalitātes) saglabāšanu visā tās ekspluatācijas laikā.

Saskaņā ar Civillikuma 1635.pantu katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums, dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot. Darbība šī panta izpratnē jāsaprot plašākā nozīmē, aptverot ne vien darbību, bet arī atturēšanos no tās, tas ir, bezdarbību. Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Judikatūrā (sk. Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 14.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-255/2009, 2013.gada 24.maija spriedumu lietā Nr.SKC-132/2013, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 20.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-242/2016, 2017.gada 28.novembra spriedumu lietā Nr.SKC-376/2017 un 2017.gada 7.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-384/2017) ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasībai ir

nepieciešams konstatēt visus civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumus: 1) zaudējumu esību; 2) prettiesiski vainojamu rīcību; 3) cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un rīcību.

Tāpat judikatūrā (sk. Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 22.marta sprieduma lietā Nr.SKC-106/2013 (C33301409) 7.1.punktu, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 12.oktobra sprieduma lietā Nr.SKC-152/2017 9.punktu un 2017.gada 28.novembra sprieduma lietā Nr.SKC-376/2017 8.punktu) ir nostiprināta atziņa, ka, lai noskaidrotu lietas apstākļus, kuri ietilpst pierādīšanas priekšmetā, tiesai jāņem vērā, ka prasītājam jāpierāda: 1) tiesību aizskārums, ar ko viņam nodarīti zaudējumi (sk., Civillikuma 1635.pantu); 2) ar šo tiesību aizskārumu nodarīto zaudējumu apmērs (sk., Civillikuma 1779.pantu).

Savukārt atbildētājam jāpierāda: 1) ka viņš nav vainojams zaudējumu nodarīšanā (sk., Civillikuma 1636. un 1638.pantu); 2) vai ka prasītājs pats vainīgs pie zaudējumu nodarīšanas, jo nav ievērojis pienācīgu rūpību (sk., Civillikuma 1646. un 1776.pantu); 3) vai ka prasītājs pats rīkojies ļaunā nolūkā (sk., Civillikuma 1642.pantu).

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta „d" apakšpunkta, kā arī Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 „Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu" 13.punkta 13.2. un 13.3.apakšpunktaizriet, ka atbildētājam kā dzīvojamās mājas apsaimniekotājam ir pienākums regulāri veikt ūdensapgādes sistēmas un kanalizācijas sistēmas apsekošanu, tehnisko apkopi un vajadzības gadījumā remontu.

Atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta pirmajai daļai obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības ir dzīvojamās mājas uzturēšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām, ūdensapgādes pakalpojumu nodrošināšana, dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts, dzīvojamās mājas energoefektivitātei izvirzīto minimālo prasību izpildes nodrošināšana, pārvaldīšanas darba plānošana, organizēšana un pārraudzība.

Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otro daļu obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības ir šādas: 1) dzīvojamās mājas uzturēšana (fiziska saglabāšana) atbilstoši normatīvo aktu prasībām: a) dzīvojamās mājas sanitārā apkope, b) siltumenerģijas, arī dabasgāzes, piegāde, ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu nodrošināšana, sadzīves atkritumu izvešana, slēdzot attiecīgu līgumu ar pakalpojuma sniedzēju, c) elektroenerģijas nodrošināšana dzīvojamās mājas kopīpašumā esošajai daļai (arī kopīpašumā esošo iekārtu darbības nodrošināšanai), d) dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts, e) dzīvojamai mājai kā vides objektam izvirzīto prasību izpildes nodrošināšana, f) dzīvojamās mājas energoefektivitātei izvirzīto minimālo prasību izpildes nodrošināšana; 2) pārvaldīšanas darba plānošana, organizēšana un pārraudzība, tajā skaitā: a) pārvaldīšanas darba plāna, tajā skaitā uzturēšanai nepieciešamo pasākumu plāna, sagatavošana, b) attiecīgā gada budžeta projekta sagatavošana, c) finanšu uzskaites organizēšana; 3) dzīvojamās mājas lietas vešana; 4) līguma par piesaistītā zemesgabala lietošanu slēgšana ar zemesgabala īpašnieku; 5) informācijas sniegšana valsts un pašvaldību institūcijām.

Atbildētājs savos paskaidrojumos norāda, ka ir izpildījis savas likumiskās un līgumiskās (pret pašvaldību) saistības, no atbildētāja puses nav bijusi prettiesīga darbība vai bezdarbība.

No 2021.gada 28.jūlija akta par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem ir redzams, ka bojājuma cēlonis ir aukstā ūdens ūdensvada stāvvada dzīvoklī /numurs/ bojājums.

Aukstā ūdens ūdensvada stāvvads ir dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju funkcionāli nedalāma komunikācijas daļa, kas ietilpst dzīvojamās mājas kopīpašumā, nevis atsevišķā dzīvokļa īpašumā

Atbildētājs saviem paskaidrojumiem ir pievienojis dzīvojamās mājas /adrese/ 2021.gada 14.janvāra vizuālās pārbaudes aktu Nr.8.2.6-5/580 (lietas 61.lapa), kurā norādīts, ka ūdensapgādes sistēmai un kanalizācijas sistēmai nav konstatēti defekti.

Atbildētājs saviem paskaidrojumiem ir pievienojis 2021.gada 11.maija Aktu par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu Nr.8.2.6-/13232 (lietas 62. – 66.lapa), kurā norādīts, ka ūdensapgādes sistēmas aukstā ūdens ievads ir apmierinošs (nosacīti), 2021.gada plānots remonts, aukstā ūdensapgādes sistēmas stāvvads ir neapmierinošs – pagrabs (dzīvokļi nav apsekoti), ūdens stāvvadiem kalpošanas laiks ir beidzies. Tas pats norādīts arī attiecībā uz karstā ūdensapgādes sistēmas stāvvadiem (lietas 63.lapa).

Atbildētāja paskaidrojumam pievienots Dzīvojamai mājai nepieciešamo remonta darbu apkopojums 2012.gadam (lietas 67.lapa), kurā cita starpā pārvaldnieks informē iedzīvotājus, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" 2.pielikumu, dzīvojamā mājā ir beidzies ekspluatācijas termiņš inženierkomunikācijām (ūdensvada (aukstā un karstā) un kanalizācijas sistēmai [..], līdz ar to tie jānomaina. Atbilstoši minēto noteikumu 6.punktam dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehnisko apkopi, vizuālo pārbaudi, tehnisko apsekošanu un bojājumu novēršanu nodrošina dzīvojamās mājas pārvaldnieks. Savukārt, saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 10.panta trešo daļu, uzdodot pārvaldniekam pārvaldīšanas uzdevumu, dzīvojamās mājas dzīvokļa īpašnieku pienākums ir nodrošināt šā uzdevuma izpildei nepieciešamo finansējumu. Ņemot vērā minēto, Sabiedrība izsaka priekšlikumu dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem ne vēlāk kā līdz 2012.gada 3.decembrim pieņemt lēmumu par konstruktīvo elementu un inženierkomunikāciju nomaiņu, un darbu veikšanai nepieciešamā finansējuma nodrošināšanu, iesniedzot Sabiedrībai atbilstīgi noformētu dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu. Gadījumā, ja dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki nepieņems iepriekšminēto lēmumu, Sabiedrība kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks brīdina, ka tā neuzņemas atbildību par sekām, kas var iestāties, neveicot konstruktīvo elementu un inženierkomunikāciju nomainu.

Atbildētāja paskaidrojumiem pievienots Dzīvojamai mājai nepieciešamo remonta darbu apkopojums no 2013.gada līdz 2017.gadam (lietas 68. – 71.lapa).

Atbildētāja paskaidrojumiem pievienots Dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plāns no 2017.gada līdz 2021.gadam (lietas 72. – 78.lapa), no kuriem izriet, ka gan aukstā ūdens, gan karstā ūdens stāvvadiem, gan kanalizācijas stāvvadiem pēc uzkrājumu izveidošanas ir nepieciešama nomaiņa, kā

priekšlikums darbu finansēšanai ir norādīts – jāveido uzkrājums. Iekšējiem inženiertīkliem un iekārtam ir beidzies ekspluatācijas termiņš.

Noteikumu Nr.907 19.punkts noteic, ka, ja vizuālajā apskatē vai tehniskajā apsekošanā ir konstatēti apstākļi, kas var radīt bojājumu rašanos (akta par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu norādīts, kā stāvvadi neapmierinošā stāvoklī, kalpošanas laiks ir beidzies), dzīvojamās mājas pārvaldītājs veic nepieciešamos pasākumus minēto apstākļu novēršanai. Saskaņā ar Noteikumu Nr.907 4.punktu remontu veic, lai nodrošinātu dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženiertīklu turpmāku ekspluatāciju.

Lietā nav strīda, ka ūdensapgādes sistēmas remonts vai nomaiņa dzīvojamai mājai /adrese/ nav veikts, jo arī Aktā par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu atbildētājs 2021.gada 11.maijā, apsekojot dzīvojamo māju, ir norādījis, ka aukstā ūdens stāvvadi dzīvokļos nav apsekoti, tātad arī nav nomainīti ievērojot to, ka ūdens stāvvadiem kalpošanas laiks ir beidzies. Atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus tam, ka atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr.907 atsevišķos dzīvokļu īpašumos ir veicis kopīpašumā esošo inženierkomunikāciju apskati vai, ka konkrētu dzīvokļu īpašnieki pārvaldniekam nav nodrošinājuši iespēju šādu apskati veikt, proti, ūdensvada caurules apsekošanai nav bijušas pieejamas. Tāpat nav iesniegti pierādījumi tam, ka apskati nav bijis iespējams veikt, jo atbildētāja darbinieki nav varējuši piekļūt komunikācijām būves tehniskā risinājuma vai cita iemesla dēļ, kas jāfiksē dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā. Šādi pierādījumi lietā nav iesniegti.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 10.panta trešajā daļā un Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta 2.punktā ietverts vispārīgs noteikums, ka pārvaldīšanas uzdevuma izpildei nepieciešamo finansējumu nodrošina dzīvokļa īpašnieks. Tomēr nedz minētajos likumos, nedz Noteikumos Nr.907 nav reglamentēta pārvaldnieka rīcība gadījumā, kad, no vienas puses, konstatēti dzīvojamās mājas un tajā esošo iekārtu vai inženierkomunikāciju bojājumi, kas rada būtisku apdraudējumu, tādējādi prasot ātras un efektīvas darbības, lai avārijas situācija tiktu novērsta, bet, no otras puses, šādu ārpuskārtas remontdarbu veikšanai trūkst finansiālā nodrošinājuma *(Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 9.novembra spriedums lietā Nr.SKC-264/2016).*

Tiesa atzīst, ka izskatāmajā lietā piemērojams Ministru kabineta 2017.gada 21.jūlija noteikumu Nr.408 „Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.408) 2.punkts, kas reglamentē kārtību, kādā pārvaldnieks, t.i., atbildētājs, balstoties uz dzīvojamās mājas tehniskās apsekošanas rezultātā iegūto informāciju, noteic ar dzīvojamās mājas uzturēšanu saistītās izmaksas un aprēķina maksu par pārvaldīšanas pakalpojumiem nākamajam kalendāra gadam.

Kā izriet no Noteikumiem Nr.408, tajos regulēta pārvaldnieka aprēķinātās pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas saskaņošanas ar dzīvokļu īpašniekiem procedūra, nevis lēmuma par uzkrājumu veidošanu pieņemšanas kārtība. Prasība vērsta uz to, lai noskaidrotu, vai aukstā ūdens stāvvada nomaiņa bija atbildētāja obligāti veicama pārvaldīšanas darbība, ja dzīvokļu īpašnieki par to nav lēmuši un nav veikuši uzkrājumus.

Atbilstoši Noteikumu Nr.408 21.punktam, ja dzīvojamai mājai ir radusies vai var rasties avārijas situācija, kas var apdraudēt personas dzīvību, veselību vai īpašumu, pārvaldniekam piešķirtas tiesības papildus noteiktajiem pārvaldīšanas maksājumiem pieprasīt un dzīvokļu īpašniekiem ir pienākums segt par ārpuskārtas remontu iztērētos līdzekļus. No minēto noteikumu tvēruma, neizriet nedz tas, ka jautājuma par avārijas situācijas novēršanu izlemšana ietilpst vienīgi dzīvokļu īpašnieku ekskluzīvā kompetencē, nedz arī tas, ka ārpuskārtas remonta neveikšanu attaisnotu līdzekļu trūkums.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta „d" apakšpunkts paredz pārvaldītāja pienākumu komunikāciju remontdarbus veikt kā ārpuskārtas remontu, neatkarīgi no tā, vai dzīvokļu īpašnieki par to ir vai nav lēmuši.

Atbildētājs, apsaimniekojot konkrēto nekustamo īpašumu, savus pienākumus veicis tikai formāli, nepievēršot lielāku rūpību savu pienākumu pildīšanai, no kā izriet, ka atbildētāja bezdarbība ir pierādīta.

Senāts ir atzinis, ka naudas līdzekļi, kas nepieciešami iepriekšējā mantiskā stāvokļa atjaunošanai, ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā ir noticis cietušā esošās mantas samazinājums, proti, kādā apmērā mantas īpašniekam nodarīti zaudējumi tagadējās mantas samazinājuma veidā. Tāpēc, apstāklim, vai norādītais stāvoklis reāli ir ticis atjaunots, cietušajam veicot attiecīgus mantiskus ieguldījumus, nav izšķirošas nozīmes, un tas nevar būt pamats tiesību aizskārēja atbrīvošanai no civiltiesiskās atbildības jeb zaudējumu atlīdzināšanas pienākuma (*Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 7.jūnija sprieduma lietā Nr.SKC–7/2016 11.2.2.punkts*).

Nepieciešamo līdzekļu apmērs, lai bojātā lieta atgūtu savu iepriekšējo stāvokli, ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā ir noticis esošās mantas samazinājums. Tādēļ vērtējot to, kādā apmērā atlīdzināmi zaudējumi, ir ņemams vērā tas, cik naudas līdzekļi ir ieguldāmi nepieciešamajos remontdarbos, lai atjaunotu dzīvokli tādā stāvoklī, kāds tas bija pirms saliešanas.

Tiesa atzīst, ka apdrošinātajam objektam nodarīto zaudējumu cēlonis nav uzskatāms par nejaušu notikumu Civillikuma 1773.panta izpratnē, bet ir atbildētāja prettiesiskas bezdarbības sekas, jo saliešanu varēja novērst, ja mājas inženiertehniskās komunikācijas būtu uzturētas tehniskā kārtībā. Konkrētajā gadījumā tiesa atzīst par pierādītu atbildētāja bezdarbību Civillikuma 1779.panta izpratnē.

Tiesa atzīst, ka lietā konstatēti visi tiesību teorijā atzītie zaudējumu atlīdzības pienākuma priekšnoteikumi: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību.

Senāts 2021.gada 20.decembra Rīcības sēdes lēmumā atzinis, "ka pārvaldnieku no atbildības par dzīvojamās mājas komunikāciju bojājumu rezultātā radīto kaitējumu ir pamats atbrīvot, ja ir ievērota līgumā un likumā noteiktā kārtība un pārvaldnieks no savas puses ir veicis visas nepieciešamās darbības, bet dzīvokļu īpašnieki kopsapulcē ir nobalsojuši pret pārvaldnieka ierosinājumu. Sakarā ar apsekošanā konstatētajiem stāvvada defektiem pārvaldniekam bija jāsagatavo tāme par nepieciešamiem remontdarbiem un to izmaksām un jāsasauc dzīvokļu īpašnieku sapulce, informējot dzīvokļu īpašniekus par sapulcē izlemjamo jautājumu un paredzamajām sekām" (sk. Senāta Civillietu departamenta 2019.gada 16.oktobra sprieduma lietā Nr. SKC-248/2019 (ECLI:LV:AT:2019:1016.C30490616.7.S) 7.1.punktu). Minētajām judikatūras atziņām atbilst apgabaltiesas secinājums, ka atbildētāja nav sasaukusi dzīvokļu īpašnieku kopsapulci un nav tajā izvirzījusi jautājumu par nepieciešamību steidzami piešķirt finansējumu stāvvadu nomaiņai, bet atbildētāju atbrīvot no atbildības būtu pamats tikai tad, ja tā būtu veikusi visas nepieciešamās darbības, savukārt dzīvokļu īpašnieki būtu kopsapulcē

nobalsojuši pret atbildētājas ierosinājumu. Līdz ar to pārējiem argumentiem nav izšķirošas nozīmes" (*Latvijas Republikas Senāta Rīcības sēdes 2021.gada 20.decembra lēmumu lietā Nr.SKC–722/2021*).

Dzīvokļa īpašuma likuma 19.panta pirmā daļa nosaka, ka dzīvokļu īpašnieku kopsapulci sasauc pēc viena vai vairāku dzīvokļu īpašnieku vai pārvaldnieka iniciatīvas dzīvokļu īpašnieku kopības noteiktajā kārtībā.

Atbildētājs saviem paskaidrojumiem ir pievienojis 2014.gada 4.marta Dzīvojamās mājas /adrese/ dzīvokļu īpašnieku kopsapulces protokolu (lietas 86. – 88.lapa) no kura redzams, ka sapulce sasaukta, lai atrisinātu jautājumu par ārdurvju kodu sistēmas uzstādīšanu mājā; par esošo kāpņu telpu durvju nomaiņu; par metāla durvju uzstādīšanas izmaksām; par pilnvarojumu izdošanu; lai noskaidrotu, vai ir kādi darba kartības papildinājumi, ierosinājumi.

Atbildētājs saviem paskaidrojumiem ir pievienojis 2017.gada 15.novembra Dzīvojamās mājas /adrese/ dzīvokļu īpašnieku aptaujas protokolu (lietas 89. – 90.lapa) no kura redzams, ka sapulce tika sasaukta, par kopējas sadzīves atkritumu tvertņu nojumes izbūvi [..].

Tiesa atzīst, ka šiem augstāk norādītajiem pierādījumiem nav nekādas nozīmes konkrētās lietas izskatīšanā, jo gan sapulces protokols, gan aptaujas protokols nav par aukstā ūdens stāvvada nomaiņu.

No atbildētāja iesniegtajiem pierādījumiem nav redzams, ka atbildētājs 2021.gadā būtu rakstiski informējis dzīvokļu īpašnieku kopību par to, ka ir nepieciešams aukstā ūdensapgādes sistēmas (stāvvada) remonts vai nomaiņa. Lietā nav iesniegti pierādījumi tam, ka atbildētājs ir sagatavojis tāmi par nepieciešamajiem remontdarbiem un sasaucis dzīvokļu īpašnieku sapulci, informējot, saprotoši un izsmeļoši, dzīvokļu īpašniekus par izlemjamo jautājumu un paredzamajām sekām. Lietā nav iesniegti pierādījumi tam, ka īpašnieki kopsapulcē būtu pieņēmuši lēmumu atteikties no piedāvātajiem darbiem, proti atteikušies nomainīt ūdensapgādes sistēmu (stāvvadu).

No atbildētāja iesniegtajiem pierādījumiem tiesa nekonstatē, ka atbildētājs pēc savas iniciatīvas būtu sasaucis dzīvokļu īpašnieku kopsapulci un tajā būtu informējis dzīvokļu īpašniekus par sapulcē izlemjamo jautājumu, proti aukstā ūdensapgādes sistēmas (stāvvada) remontu vai nomaiņu, un paredzamajām sekām.

Tiesa atzīst, ka izskatāmajā lietā pierādīta atbildētāja neattaisnojamā bezdarbība, neveicot aukstā ūdens stāvvada remontu vai nomaiņu, kā rezultātā prasītājam radīti zaudējumi izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā 549,39 EUR, un atbildētāja nevērīgā attieksme pret likumā noteiktajiem pārvaldnieka pienākumiem, kas ir cēloniskā sakarā ar prasītājam radītajiem zaudējumiem.

Tā kā atbildētājs nav izpildījis likumā noteikto pārvaldnieka pienākumu, tiesa atzīst, ka atbildētājs vainojams zaudējumu nodarīšanā apdrošinātā objekta īpašniekam, kurš saņēmis apdrošināšanas atlīdzību no prasītāja. Savukārt prasītājam ir tiesības šo atlīdzību kā zaudējumus 549,39 EUR apmērā piedzīt no atbildētāja. Līdz ar to no atbildētāja prasītāja labā piedzenami zaudējumi 549,39 EUR apmērā.

Prasītāja pārstāvis lūdzis tiesu piedzīt no atbildētāja prasītāja labā kā zaudējumus arī maksu par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā 103,30 EUR.

Minētais prasījums pamatots ar to, ka atbildētājs zaudējumus labprātīgi nav sedzis, prasītājs ir pilnvarojis prasītāja pārstāvi iekasēt no atbildētāja zaudējumus un samaksājis prasītāja pārstāvim fiksētu maksu 85,37 EUR plus PVN 17,93 EUR, kopā 103,30 EUR par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā. Izdevumus veido dokumentu izprasīšana, to apkopošana, prasības pieteikuma sagatavošana, nosūtīšana un tamlīdzīgi.

Prasības pieteikumam pievienots sadarbības līgums Nr.01490-05-11, kas 2011.gada 12.oktobrī noslēgts starp prasītāju un prasītāja pārstāvi (lietas 16.lapa), līguma priekšmets – pakalpojumu sniegšana, kas ir saistīta ar kredītinformācijas nodrošināšanu un regresu prasījumu pārvaldīšanu. Prasības pieteikumam pievienots arī rēķins un maksājuma uzdevums, no kura redzams, ka prasītājs samaksājis pilnvarotajai personai 85,37 EUR plus PVN par tiesvedības pakalpojumiem lietas administrēšanai (lietas 21. – 22.lapa).

Tiesa secina, ka prasītājs uz savstarpēja līguma ar pilnvaroto personu pamata ir samaksājis tam iepriekš nolīgtu atlīdzību par juridiskās palīdzības sniegšanu.

Civilprocesa likums paredz lietas vešanu pašam prasītājam vai viņa pilnvarotam pārstāvim. Civilprocesa likums paredz ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināšanu, ja izdevumi veikti advokāta palīdzības samaksai (Civilprocesa likuma 44.pants).

Civilprocesa likums neparedz izdevumu par juridiskās palīdzības saņemšanu jebkurai personai atlīdzināšanu (*skatīt arī Satversmes tiesas 2014.gada 7.februāra spriedums lietā Nr.2013-04-01*). Prasītāja viedoklis, ka minētie izdevumi ir vērtējami kā ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi nav pamatots, jo šo izdevumu pamats noteikts Civilprocesa likuma 39.pantā. Minētie izdevumi nav arī uzskatāmi par prasītāja zaudējumiem. Vladimirs Bukovskis, ir norādījis, ka: „Jautājums par tiesu izdevumiem pieder procesuālām, bet ne materiālām tiesībām. (..) apšaubāma ir iespēja piemērot materiālo tiesību noteikumus procesuālām attiecībām" *(sk. V.Bukovskis. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga, 1933, 421.lpp.)*. Arī Augstākās tiesas Senāta judikatūrā atzīts, ka materiālo tiesību normas nav piemērojamas strīdos par izdevumu atlīdzību, kas radušies, pusei pilnvarojot pārstāvi lietu vešanai *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2000.gada 11.oktobra spriedums lietā Nr. SKC-466, 2009.gada 21.janvāra spriedumā lietā Nr. SKC-6, 2011. gada 6. aprīļa spriedums lietā SKC-143/2011)*.

Tādējādi, tiesa secina, ka prasītājs varēja izvairīties no šādiem zaudējumiem. Pie minētajiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka, pamatojoties uz Civillikuma 1776.pantā noteikto, prasība daļā par maksas par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu 103,30 EUR nav pamatota un ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.panta pirmo daļu prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt likumiskos 6 % (seši procenti) gadā no visas ar spriedumu piedzītās summas, ar nosacījumu, ka šo likumisko kavējuma procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis piedzītās summas lielumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu – pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Prasītājs ir cēlis mantiska rakstura prasību, prasības summa ir 652,69 EUR. Prasība apmierināta daļēji – par summu 549,39 EUR jeb 84,17 % no prasības summas.

Tā kā prasītājs par iesniegto prasību samaksājis tiesas izdevumus kopā 103,37 EUR (valsts nodevu 97,90 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,47 EUR), bet prasība apmierināta 84,17 % apmērā, tad arī tiesas izdevumi no atbildētāja par labu prasītājam piespriežami proporcionāli prasības apmierinātajai daļai, proti 84,17 % no tiesasizdevumu kopīgās summas 103,37 EUR, kas ir 87 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam labprātīgai sprieduma izpildei nosakāms termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar minēto un Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 189., 190., 193., 195., 204.[1], 250.[25]pantu, tiesa

nosprieda

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, par labu AAS "BALTA", reģistrācijas Nr.40003049409, zaudējumus izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā 549,39 EUR (pieci simti četrdesmit deviņi *euro* 39 centi) un tiesas izdevumus 87 EUR (astoņdesmit septiņi *euro*), kopā 636,39 EUR (seši simti trīsdesmit seši *euro* 39 centi).

Piedzītās summas samaksa veicama AAS "BALTA", reģistrācijas Nr.40003049409, pārstāvja SIA "Julianus Inkasso Latvija", reģistrācijas Nr.40003717522, norēķinu kontā AS "Swedbank", konta Nr.LV61HABA0551008868793.

Noteikt AAS "BALTA", reģistrācijas Nr.40003049409, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt likumiskos 6 % (seši procenti) gadā no visas ar spriedumu piedzītās summas, ar nosacījumu, ka šo likumisko kavējuma procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis piedzītās summas lielumu.

Noraidīt AAS "BALTA" prasību pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" daļā par izdevumu par apdrošināšanas atlīdzības atgūšanas administrēšanu tiesvedības procesā 103,30 EUR piedziņu.

Noteikt SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu, kas sastādīts atbilstoši Civilprocesa likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam, lietas dalībnieki var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas tiesā.

Spriedums sastādīts un pieejams tiešsaistes sistēmā 2022.gada 21.septembrī.

Tiesnese S.Hrebtova

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU